

Ulls nous

Déu, expulsat del món?

per Calassanç Balagué

-*"Busqueu el Senyor"*. Amb aquestes paraules d'Isaïes, iniciu aquesta secció Ulls nous. Intentaré replantejar traçats nous del camí de la veritat vers la Fe, moral i costums.

L'actitud del savi i del creient prudents és l'obertura, segons el pensament de Tagore: -*"Si tanques la porta a tots els errors, deixaràs fora la veritat"*.

***

El tema de Déu és actual per a l'home d'avui? És interessant Déu en un context i en un moment determinat d'ara? Déu ha estat expulsat del món?

Abans d'intentar donar la resposta, s'ha de tenir present que l'afirmació de Déu com algú evident i palpable, per a l'home ha estat sempre una dificultat. Déu no necessita que defensem el "seu estatut ni els seus drets". És l'home qui necessita de Déu. A mesura que Déu és reduït al silenci i expulsat de la plaça major de la nostra vida, l'home, lluny d'humanitzar-se, es deshumanitza. S'enfosqueix el sentit de la seva existència, i perd el nord i vigor per a la seva conducta ètica. Per què? Perquè la creença en el Déu cristià -amb totes les limitacions i flaqueces de l'home- comporta una imatge del ser humà i els seus problemes. Els sociòlegs cristians, per exemple, ens parlen de Déu en preocupar-se de la societat, com ha d'ésser la societat i els seus interessos; i com portar a terme la realització de la justícia.

Fem camí

La Fe és un do i un camí. La Fe més aviat és com mostrar-la que no pas com demostrar-la. És a dir, he de fer un camí per preparar-me per rebre el do. El nucli de la Fe és acollir el Déu de Jesucrist. Això no significa afirmar l'existència de Déu, sinó reconèixer-lo i acollir-lo com Déu real de la nostra vida. Alguns caminen d'espatlles a Déu; altres senten el goig de creure en Déu.

Arrels de la increença

Ja el Concili Vaticà II va senyalar que la increença actual seria una interpel·lació per als creients del món actual. Més preocupant que l'ateisme -negació de Déu- és el caure en uns falsos deus que venen a suplir Déu.

Els motius que han engendrat la increença tenen, juntament amb l'exaltació desmesurada de l'home, una veritat noble: la defensa de la llibertat, la reivindicació de la justícia en la societat, la protesta contra el mal en el món i l'autonomia del ser humà.

¿Com es pot sostenir un Déu indifereent i que té una retractació d'aquesta Fe deformada; s'ha d'intentar buscar el Déu de Jesucrist. Ell no parlava només de Déu, sinó del "regne de Déu" entre els homes; és a dir, predicava un Déu que fos acollit pels homes.

La idolatria

Al cor de l'home, els ídols tendeixen sempre a ocupar el lloc de Déu. Qualsevol persona, ideal o cosa, la més insignificant, pot convertir-se en ídol per a l'home. ¿No és això el que està passant en la nostra societat que sembla oblidar Déu? L'ídol mai ofereix tot el que promet!

Els principals ídols són: **el diner** oposat a la Fe perquè ofega la responsabilitat ètica de l'home, manipula les persones, i dificulta la relació gratuïta amb un Déu que és amor. **El sexe**, fins ara reprimit rigorosament, empobreix el ser humà i el desvesteix de la seva noblesa ètica, perdent així l'orientació vers Déu. **El poder**, ja sigui econòmic, polític o religiós, invita l'home a "ser com déus", i degrada la humanitat. **La pàtria i el poble** -nobles realitats- exaltats a la categoria d'ídols poden destruir la societat i dificultar les relacions mútues. I, encara que sembli incompatible, **la religió** pot arribar a ser un ídol quan intentem acorrallar Déu en un conjunt de creences, ritus, estructures, lleis o comportaments, els quals obstaculitzen el trobament amb Déu-pare-bo.

"Déu; nosaltres no podem purificar ni restaurar aquesta paraula de "Déu". Però podem, estigui tacada o esquinçada, alçar-la de terra i posar-la dreta en una hora de gran preocupació" (M. Buber).

Maig del 68

per Robert Ferrer

Al maig del 68, sembla indispensable intentar explicar què va ser el maig del 68 a França - o "maig francès" - com diem aquí - i què en queda ara, 20 anys després.

Primer de tot veiem que, quan es tracta de definir-lo, els qualificatius són molt variats: revolució, revolta, fets, moviment, etc... fins el de "carnaval" emprat pel ja desaparegut Raymond ARON.

Dos moviments es superposen durant aquells dies: el moviment estudiantil i el moviment obrer. Un moviment estudiantil, fill encara, en gran part de la burgesia francesa i que massificat ocupa els bancs universitaris (del 1958 al 1968, la classe universitària augmenta d'un 224%). Tot i els problemes que tenia la universitat francesa i els canvis lents que s'hi anaven produint, pot dir-se que el moviment va sortir d'ella i no que anava contra ella. No s'atacava el seu funcionament, sinó el fet que estés sotmesa a la burgesia. De Nanterre, va nèixer el famós "moviment del 22 de març" que agrupava anarquistes, maoistes i altres grups d'extrema esquerra. Estava liderat pel no menys famós Daniel Cohn-Bendit, fill d'una família jueva instal·lada a Alemanya, i que pocs anys abans s'havia instal·lat a París per fer-hi els seus estudis. Es tracta d'un moviment espontani que es revolta contra la repressió policiaca, la guerra del Vietnam, entre altres coses, però que en decidir de sortir al carrer i arrencar totes les llambordes del Barri Llatí per llençar-les sobre els policies, no feien més que anar a la recerca de la utopia sense organització, sense doctrina i sense programa (Actualment no trobareu passejant per aquest barri, més que asfalt, donat que tots els carrers empedrats han estat recoberts de quitrà per evitar reincidències!). L'única estratègia era la de les barricades. S'enfrontaven a l'absurditat.

El 10 de maig, Daniel Cohn-Bendit contestava així al Rector de la Universitat que li preguntava impotent què podia fer per desbloquejar la situació: "És molt senzill, feu sortir la poli, obriu la Sorbona, trobo 3 o 4 orquestres i fem una festa. No passarà res. La gent ballarà, beurà, serà feliç" (citat per D. C-B in "Le grand bazar"). Aquesta reflexió és interessant i

□

aporta llum sobre uns dies caracteritzats per un trencament total d'esquemes: els estudiants parlaven; tota aquella gent trencava de sobte amb el seu aïllament dins la rutina universitària, la comunicació entre els individus era total. S'abatien tabús dins d'un clima de fraternitat i la semi-delinquència dels seus actes venia a ser el preu de la solitud viscuda fins ara. Era una ruptura amb un sistema massa autoritari, massa jerarquitzat.

Tota aquesta espontaneïtat era observada per la societat francesa amb curiositat i fins i tot amb profunda simpatia i no veia en ella un enemic del poder constituït.

I el moviment obrer? Tot ell s'aplegava al voltant del sindicat comunista C. G. T. ampliament majoritari. Al principi els treballadors no veuen amb simpatia aquells fills de burgesos i les reticències són fortes per constituir un moviment comú de revolta. No obstant això, a partir del 13 de maig les vagues i ocupacions de fàbriques s'estenen no tan sols a la regió de París sinó també arreu de l'estat. El 21 de maig la vaga ja és general a París i en general, a França, afecta entre d'altres a les mines, als transports urbans i interurbans, a les fàbriques Citroën, Renault, a la ràdio i a la TV... Si els estudiants no definien els seus objectius, els treballadors exposaven clarament unes reivindicacions: millora de la seguretat social, augment de salaris, convenis col·lectius per assegurar els drets dels treballadors, reducció de la jornada laboral sense reducció de sou, el ple i lliure exercici sindical en el si de les empreses i el seu reconeixement legal.

Mentre les manifestacions apleguen centenars de milers de persones, mentre el país es paralitza, com és la vida quotidiana?

A les tendes la gent ja comença a fer compres importants de sucre, pastes i llet condensada, les deixalles s'acumulen i es veuen rates pels carrers, cada vegada es fa més difícil trobar cigarretes i la benzina escasseja. Es practica una nova forma de vida, es puja amb cotxes que van a la mateixa direcció, es camina pels carrers i

es redescobreix la ciutat. Els caps de setmana, molta gent va al camp o a les platges de Normandia com aquell qui res. És difícil pensar en una població revolucionària durant la setmana, i de passeig el dissabte i el diumenge!. Per aquells espanyols que es troben en aquells moments a París, l'ambaixada promet autocars per repatriar a tothom si és necessari, la correspondència que arriba a Barcelona curiosament ha passat per Bèlgica... el clima és d'expectació total.

Què fa el poder? Al principi no pren massa seriosament els estudiants. Mobilitza més gendarmes i prou. El prefecte de policia de París, el famós Grimaud, davant l'alarma dels polítics de dreta,

Cartell anunciador dels actes que organitzà l'Alliance Française l'any 78, obra de Jordi Roca

contesta que tot allò és espontani, no organitzat, per tant perfectament controlable. Sap que no pot haver-hi víctimes. Distribueix una nota als seus subordinats en la qual afirma: "Pegar un manifestant caigut, es pegar-se a si mateix de tal manera que tot el cos policial se'n veu afectat. Més greu és encara pegar uns manifestants després d'haver-los interrogat". (No sembla, 20 anys després, que aquestes consignes siguin vàlides!).

Al Parlament -Assemblée Nationale-, la dreta, a través de G. Pompidou, parla de crisi de civilització i l'esquerra parla de crisi de capitalisme, que no és el mateix. De Gaulle, cada dia més General, s'escapa a Baden-Baden, per entrevistar-se amb les tropes franceses estacionades a Alemanya i encapçalades pel sediciós General Massu, que deu anys abans, a Alger, havia estat protagonista d'un cop

d'estat juntament amb el General Salam. Es parla de blindats al voltant de París; si l'anarquia no s'acaba, l'exèrcit intervingrà.

Una situació revolucionària? Les interpretacions han estat infinites, però semblaria que per una banda un moviment constituït per joves universitaris sense idees ben definides pel que fa al poder, i una classe treballadora que planteja unes reivindicacions concretes (s'ha parlat d'una classe treballadora emburgesada, preocupada pel consum més que per la revolució!) no són suficients per una presa de poder, poder que per altra banda manifesta clarament la seva voluntat de no abdicar i fins i tot d'utilitzar la força. La classe treballadora no vol un bany de sang i de mica en mica es torna al treball a partir del mes de juny, després d'una impressionant manifestació a l'Arc de Triomf, convocada per la dreta gaullista.

Alain Touraine dirà que el maig del 68 ha mostrat, no pas que les revolucions poden triomfar en el món occidental, però sí que poden esclatar.

Vint anys després què queda de tot això?. La família és un valor segur de la nostra societat, una família però més tolerant, on l'afectivitat és més important que l'autoritat. Pel que fa a la sexualitat, el nu ja no escandalitza, l'homosexualitat ha sortit de la seva marginació. Les feministes han fet grans conquestes i l'església fa aigües per tot arreu.

Curiosament, a França actualment, la universitat és la que menys canvis ha experimentat, i continua inadaptada; i a les empreses, els patrons han posat la imaginació al poder i anomenen "animadors" aquells qui abans eren simples encarregats.

Podem dir que això és el resultat del maig del 68, no podríem, però, de cap manera demostrar-ho.

